

Lohjan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset

**Kaupunginhallituksen konserni- ja omaisuusjaosto 10.2.2026 § 13, 3.3.2026 § 21, 5.5.2026 § 46,
17.6.2026 § 53, 12.8.2026 § 62, 9.9.2026 § x**

Kaupunginhallitus x.x.2026 §

Kaupunginvaltuusto x.x.2026 §

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Lohjan kaupungin omistajapolitiikka	1
3	Omistajapolitiikan toteuttaminen	2
4	Lohjan kaupungin tavoitteet omistajana	3
4.1	Aktiivinen ja vastuullinen omistajapolitiikka	3
4.2	Vahva omistajaohjaus	3
5	Omistusten hallinta, seuranta ja arviointi	4
6	Lohjan kaupunkikonsernin omistukset	5
7	Lohjan kaupungin yleiset omistajapolitiittiset linjaukset.....	5
8	Lohjan kaupungin strategisen omaisuuden omistajapolitiittiset linjaukset.....	7
8.1	Rakennusomaisuus	7
8.2	Kiinteät rakenteet ja laitteet.....	8
8.3	Maa- ja vesialueet.....	8
8.4	Koneet ja kalusto	9
8.5	Sijoitustoiminta	9
9	Yhteisötasoiset omistajapolitiittiset linjaukset.....	10
10	Voimaantulo	11

1 Johdanto

Lohjan kaupunki tytäryhteisöineen muodostaa Lohjan kaupungin konsernin, jossa kaupunki toimii emo-organisaationa. Konserniohjauksella kaupunki huolehtii siitä, että kaupungin tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus. Omistajaohjaus muodostuu kaupunkistrategiasta, talousarviosta, omistajapolitiittisista linjauksista, konserniohjeesta ja mahdollisista muista erillisohjelmista ja linjauksista.

Lohjalla kaupungin omistajapolitiikka määritellään kaupunkistrategiassa, ja kaupunkikonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet hyväksytään kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa. Tämän kaupunginvaltuuston hyväksymän omistajapolitiittiset linjaukset -asiakirjan tarkoituksena on täydentää ja täsmentää kaupunkistrategiasta ilmenevää omistajapolitiikkaa. Konserniohje puolestaan luo puitteet kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sekä soveltuvien osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden tulokselliseksi toteuttamiseksi.

Tässä kaupunginvaltuuston hyväksymässä omistajapolitiittiset linjaukset -asiakirjassa määritellään Lohjan kaupungin tavoitteet ja periaatteet omistajana, kaupungin yleiset ja tytäryhteisöjä koskevat yleiset yhteisötasoiset omistajapolitiittiset linjaukset sekä kaupungin strategisen omaisuuden omistajapolitiittiset linjaukset. Tämän asiakirjan lisäksi noudatetaan erikseen laadittavia ja hyväksyttäviä tarkempia yhteisökohtaisia omistajapolitiittisia linjauksia, jotka yhteensovitetaan tässä omistajapolitiittiset linjaukset -asiakirjassa määriteltujen yleisten linjausten sekä kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytyjen kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteiden kanssa. Tarkemmat yhteisökohtaiset omistajapolitiittiset linjaukset hyväksyy kaupunginvaltuusto talousarviokäsittelyn yhteydessä ja niitä päivitetään tarpeen mukaan.

2 Lohjan kaupungin omistajapolitiikka

Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline, joka liittää kaupunkikonserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kaupungin strategista johtamista. Omistajapolitiikassa määritellään kaupungin pääoman ja eri omaisuuserien omistukseen, hankintaan ja käyttöön liittyvän päätöksenteon periaatteet. Omistajapolitiikka määrittelee myös konsernin ohjauksessa ja valvonnassa noudatettavat toimintaperiaatteet. Omistajapolitiikan tavoitteena on varmistaa, että kaupungin omistukset tukevat kaupungin strategisia tavoitteita, taloudellista kestävyyttä sekä asukkaiden hyvinvointia.

Lohjan kaupunki noudattaa kaupunkistrategiansa 2026-2030 mukaisesti vastuullista omistajapolitiikkaa. Tämä omistajapolitiittiset linjaukset -asiakirja täydentää ja täsmentää kaupunkistrategiasta ilmenevää omistajapolitiikkaa.

Lohjan kaupungin omistajapolitiikan tavoitteet ovat seuraavat:

- kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tehokasta kokonaisuutena
- konsernirakenne on tiivis päällekkäisten hallinnollisten kustannusten minimoimiseksi ja resurssien kohdentamiseksi strategisesti olennaisiin asioihin
- konsernirakenne mahdollistaa kaupungin tehokkaan johtamisen
- kaupungin elinvoima kasvaa
- konserniyhteisöjen palvelut järjestetään taloudellisesti ja toiminnallisesti kilpailukykyisellä tavalla
- konserniyhteisöjen palvelut tukevat ja täydentävät kaupungin omaa toimintaa
- konsernin omaisuuden hallinta on tehokasta ja taloudellista

Maanomistuksen osalta Lohjan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt erillisen maapolitiisen ohjelman 2025, joka linjaa kaupungin maanhankinnan, tonttitarjonnan ja maankäytön periaatteet hallitun kasvun ja ilmastotavoitteiden tukemiseksi. Ohjelma ohjaa raakamaan hankintaa sekä katu- ja puistoalueiden kehittämistä, ja sen tarkoituksena on varmistaa monipuolinen asuminen. Maanomistus on siten rajattu tämän asiakirjan ulkopuolelle, ja siihen viitataan tässä asiakirjassa vain maininnan omaisesti.

3 Omistajapolitiikan toteuttaminen

Omistajapolitiikan toteuttaminen on jatkuva prosessi. Tässä asiakirjassa omistajapolitiittiset linjaukset on jaettu yleisiin omistajapolitiittisiin linjauksiin ja yhteisötasoisii linjauksiin. Kaupunki arvioi omistamiensa yhtiöiden kokonaisuutta vähintään kerran valtuustokaudessa ja toimii aktiivisena omistajana toimintaympäristön muuttuessa.

Omistajapolitiikassa tavoitteena on määrittää kaupungin yhtiöomistusten pitkän aikavälin tavoitteet, kehittämissuunta ja toimenpiteet. Sen avulla linjataan, missä toiminnoissa kaupungin on perusteltua olla omistajana, mitä omistukselta odotetaan, miten omistusta kehitetään ja millä kriteereillä sen vaikuttavuutta arvioidaan.

Yhtiöomistukset luokitellaan niiden strategisen merkityksen mukaan. Tämä tukee kaupungin ydintoimintoja, omistaja-arvon kasvattamista sekä mahdollistaa myös omistuksista luopumisen, mikäli ne eivät enää ole strategisesti perusteltuja.

Omistajaohjauksen tehtävänä on varmistaa omistajapolitiikan toteutuminen yhtiöissä ja kasvattaa pitkäjänteisesti omistaja-arvoa. Ohjaus perustuu yhtiöiden toiminnan, strategian ja toimintaympäristön analyysiin.

Yhteisökohtaisten omistajapolitiittisten linjausten osalta tässä asiakirjassa määritellään yleiset tytäryhtiöitä koskevat linjaukset. Tämän asiakirjan lisäksi noudatetaan tarkempia yhteisökohtaisia omistajapolitiittisia linjauksia, jotka laaditaan ja hyväksytään erikseen huomioiden kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytyt kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Linjaukset hyväksyy kaupunginvaltuusto talousarviokäsittelyn yhteydessä ja niitä päivitetään tarpeen mukaan valtuustokauden aikana.

Hyväksytyistä yhtiökohtaisista linjauksista laaditaan julkinen yhteenveto kaupungin verkkosivuille avoimuuden lisäämiseksi liikesalaisuudet huomioon ottaen.

4 Lohjan kaupungin tavoitteet omistajana

Lohjan kaupunki on omistajana aktiivinen ja ohjaa järjestelmällisesti yhteisöjensä toimintaa. Tavoitteena on varmistaa, että toiminta on avointa, vastuullista ja kaupungin kokonaisedun mukaista. Omistajaohjauksella huolehditaan, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus ja varmistetaan konsernin tavoitteiden toteutuminen.

4.1 Aktiivinen ja vastuullinen omistajapolitiikka

Omistajapolitiittiset linjaukset perustuvat kaupunkistrategiaan, pitkän aikavälin tavoitteisiin, toimintaympäristön muutoksiin ja käytettävissä oleviin voimavaroihin. Omistajuus on aktiivista ja sitä sekä omistamisen tarkoituksenmukaisuutta arvioidaan säännöllisesti. Pääoman tehokas käyttö ja riskienhallinta ovat keskeinen osa kaupungin johtamista.

Kaupunki pyrkii omistamaan vain sellaisia yhteisöjä, joilla on selkeä strateginen merkitys kaupungin toiminnalle. Mikäli omistuksen peruste poistuu, kaupunki luopuu siitä ja vapauttaa pääoman muuhun käyttöön. Tavoitteena on hyvä taloudellinen ja yhteiskunnallinen kokonaisvaikuttavuus, yhtiöiden arvon pitkäjänteinen kehittäminen sekä henkilöstön aseman huomioiminen omistajapolitiittisissa päätöksissä.

Konsernijohto vastaa konserniohjauksesta. Konsernijohto ja sen tehtävät määrätään hallintosäännössä. Kaupunginvaltuusto tarkistaa kuntastrategiaa vähintään kerran toimikaudessa, jonka yhteydessä valtuusto tarkistaa myös omistajapolitiittisia linjauksia tarpeen mukaisesti.

4.2 Vahva omistajaohjaus

Omistajaohjauksella varmistetaan, että tytäryhteisöjen toiminta tukee koko kuntakonsernin etua. Ohjaus on johdonmukaista, avointa ja perustuu toimivaan vuorovaikutukseen omistajan ja yhtiöiden välillä. Tytäryhteisöille asetetaan kaupungin strategiasta johdetut selkeät ja mitattavat tavoitteet. Markkinoilla toimivilta yhtiöiltä edellytetään kannattavaa, omistaja-arvoa kasvattavaa toimintaa.

Omistajapolitiikan ja siihen perustuvan tytäryhtiöiden omistajaohjauksen toteuttamisesta vastaa kuntalaissa säädetyn mukaan konsernijohto. Kaupunginhallitus vastaa omistajaohjauksen periaatteiden toimeenpanosta.

Omistajaohjauksen periaatteet ovat:

- Kaupunki on vastuullinen, aktiivinen, pitkäjänteinen ja johdonmukainen omistaja, joka turvaa tytäryhtiöidensä pitkäjänteisen ja joustavan operatiivisen toiminnan edellytykset.
- Omistamiselle määritellään strategiset, toiminnalliset ja liiketaloudelliset perusteet.
- Omistamisen tarkoituksenmukaisuutta arvioidaan säännöllisesti.
- Yksittäisen yhtiön omistamiseen liittyvässä tarkastelussa otetaan konsernin kokonaisuus huomioon.
- Kaupunki ei perusta yhtiöitä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoitettavaan toimintaan ilman erityisiä strategisia perusteita. Tällöinkin turvataan kilpailuneutraliteetti julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan välillä.
- Samalla toimialalla ja asiakassegmentillä vältetään päällekkäisiä konsernirakenteita.
- Kaupunki ei rahoita omistamiensa yhteisöjen toimintaa muiden omistajien puolesta ilman erillistä päätöstä.
- Yhtiöille asetetaan selkeät ja mitattavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.
- Kaupunki ei pääomita pitkällä aikavälillä kannattamatonta liiketoimintaa, ja pääomittaminen vaatii aina perusteelliset ja asianmukaiset selvitykset erityisesti pääomituksen tai takauksen vaikutuksista kuntakonsernin talouteen, riskeihin, kilpailuneutraliteettiin ja EU:n valtioneuvoston sääntelyyn.
- Yksittäisen yhtiön liiketoiminnan ja rahoituksen riskit eivät saa muodostua liian korkeiksi konsernin kokonaisriskeihin nähden, joten kaupunki arvioi omistuksiin liittyvät taloudelliset riskit säännöllisesti ja seuraa konsernin kokonaisriskitasoa.
- Mahdolliset näkemyserot omistajan ja tytäryhtiöiden välillä pyritään ratkaisemaan neuvottelemalla.
- Omistajaohjauksessa otetaan huomioon kutakin tytäryhteisöä koskevat lainsäädännön ja muun ulkoisen sääntelyn vaatimukset.

5 Omistusten hallinta, seuranta ja arviointi

Lohjan kaupungin omistamista arvioidaan seuraavien kriteerien avulla:

1. Strateginen omistaminen:
Kaupunki omistaa kohteita, joita tarvitaan kaupungin strategisten päämäärien saavuttamiseksi, kuten peruspalveluiden tuottaminen, elinvoiman vahvistaminen ja kestävä kehitys edistäminen.
2. Taloudellinen omistaminen:
Kaupunki voi omistaa kohteita, jotka tuottavat vakaata tuottoa tai tukevat kaupungin taloudellista liikkumavaraa.

3. Yhteiskunnallinen omistaminen:

Kaupunki voi omistaa yhtiöitä tai kiinteistöjä, joiden toiminta tukee sosiaalisia, kulttuurisia tai ekologisia tavoitteita, vaikka niiden ensisijainen tavoite ei olisi taloudellinen voitto.

Tarkasteltaessa omaisuuserän strategista merkitystä haetaan vastausta seuraaviin kysymyksiin:

- Onko omistus olennainen kaupungin strategian toteuttamisen kannalta?
- Onko omistus liiketaloudellisesti kannattava?
- Tarjoaako omistus mahdollisuuden kaupungin toiminnan kannalta tärkeiden palveluiden kustannustehokkaaseen ja/tai laadulliseen tuottamiseen (parempi kuin ei-omistukselliset vaihtoehdot)?

6 Lohjan kaupunkikonsernin omistukset

Lohjan kaupunki toimii konsernin emoyhteisönä. Kaupunki omistaa maa-alueita, rakennuksia, tytä- ja osakkuusyhtiöitä sekä on osakkaana kuntayhtymissä. Lisäksi kaupungilla on pienempiä omistuksia kiinteistö-, asunto- ja muissa osakeyhtiöissä strategisista tai toiminnallisista syistä.

Lohjan kaupunkikonsernin omaisuus voidaan jakaa seuraaviin strategisen ohjauksen kannalta eri tavalla arvioitaviin kokonaisuuksiin:

- peruskunta (sisältää vesilaitoksen taseyksikön ja rahastot),
- tytäryhtiöt,
- osakkuusyhtiöt, ja
- kuntayhtymät sekä
- muut osakkeet ja osuudet.

Kaupunkikonsernin kokonaisuuden havainnollistamiseksi kaupunginvaltuuston hyväksymän konserniohjeen liitteeksi on laadittu kuvaus konsernin rakenteesta ja kaupungin omistusosuuksista konserniohjeen hyväksymishetken tilanteen mukaisena.

7 Lohjan kaupungin yleiset omistajapoliittiset linjaukset

Kaupungin omistajapoliittiset linjaukset jaetaan yleisiin omistajapoliittisiin periaatteisiin ja yhteisötasoiisiin linjauksiin. Tämän asiakirjan mukaiset yleiset omistajapoliittiset linjaukset ohjaavat päätöksentekoa, omistusten hallintaa ja konserniyhteisöiden toimintaa. Linjaukset koskevat ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvia tytäryhtiöitä, mutta niitä noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen, kuntayhtymien sekä muiden yhteisöjen osalta.

Kaupungin yleiset omistajapoliittiset linjaukset ovat:

- Konserniyhteisöillä tulee olla kaupungin strategiaan ja/tai toimintaan liittyvä selkeä tavoite, ja niiden tulee toimia kaupungin kokonaisedun mukaisesti ja tuloksellisesti.
- Omistaminen ei ole itsetarkoitus, vaan sen tulee aina olla strategisesti perusteltua ja tukea kaupunkilaisten hyvinvointia, elinvoimaa sekä laadukasta ja joustavaa palvelutuotantoa.
- Kaupunki arvioi omistuksiaan säännöllisesti nykyisen ja tulevan toimintaympäristön näkökulmasta ja luopuu omistuksista, joille ei ole enää perusteita, vapauttaen pääomaa muihin tärkeisiin kohteisiin.
- Kaupunki toimii aktiivisena, vastuullisena ja pitkäjänteisenä omistajana kaupunkilaisten hyväksi.
- Tytäryhtiöitä ohjataan omistajapoliittisten linjausten, konserniohjeen, yhtiöjärjestysten, osakassopimusten, talousarvion ja hallitustyöskentelyn kautta.
- Omistajapoliittiset linjaukset tarkistetaan valtuustokausittain ja niitä voidaan täydentää talousarviossa ja toimialakohtaisissa ohjelmissa.
- Uusia omistuksia hankittaessa tai niistä luovuttaessa arvioidaan taloudellisten vaikutusten lisäksi strategiset tavoitteet ja vaikutukset koko kaupunkikonsernin kokonaisuuteen.
- Yksittäiset omistusratkaisut eivät saa heikentää kaupunkikonsernin taloudellista tai toiminnallista kokonaisuutta.
- Kaupunki on valmis luopumaan yhtiöomistuksista, jotka eivät kuulu kaupungin perustehtäviin, toimivat kilpailutilanteessa markkinoilla ja joista on saatavissa hyvä tuotto. Omistuksista luovutaan pääsääntöisesti markkinahintaan, ellei poikkeamiselle ole erityisiä perusteita.
- Kaupunki sijoittaa uutta pääomaa yhtiöihin vain toiminnan kehittämiseen, laajentamiseen tai kaupungille tärkeän palvelutuotannon turvaamiseen eikä tue pitkäaikaisesti kannattamatonta liiketoimintaa.

8 Lohjan kaupungin strategisen omaisuuden omistajapoliittiset linjaukset

Alla olevassa taulukossa on esitetty Lohjan kaupungin (peruskunta, tytäryhteisöt ja vesilaitoksen taseyksikkö) omaisuuserät 31.12.2025 tilanteen mukaan.

31.12.2025	Omistuksen koko, milj. euroa
Rakennukset	266,4
Kiinteät rakenteet ja laitteet	97,6
Maa- ja vesialueet	50,9
Koneet ja kalusto	7,1
Sijoitukset	5,9
Muut aineelliset hyödykkeet	1,5
Keskeneräiset hankkeet	2,0
Yhteensä	431,4

8.1 Rakennusomaisuus

Rakennukset ovat merkittävä osa Lohjan kaupungin varallisuutta, ja niiden käytön ja kehittämisen tulee turvata omaisuuden arvon säilyminen. Kaupunki omistaa rakennuksia vain, jos niille on pitkäaikainen, yli 20 vuoden käyttötarve.

Toimintaympäristön muutokset edellyttävät tilojen kehittämistä kaupungin toiminnan tueksi. Rakennusomaisuuden kuntoa ja käyttöä seurataan aktiivisesti, ja tarpeettomasta omaisuudesta luovutaan taloudellisesti perustellulla tavalla (esimerkiksi myynti, purku tai kaavoitus). Kaupungin tilapalveluista vastaava yksikkö koordinoi kehittämistä.

Rakentamisessa noudatetaan ympäristöohjelmaa, painottaen materiaalitehokkuutta ja kierrätystä. Tavoitteina ovat parempi tilatehokkuus ja käyttöaste sekä säästöt ylläpito- ja energiakustannuksissa.

Omistajapoliittiset linjaukset:

Peruskaupungin rakennusomaisuus on kaupungin ja Lohjan Vuokra-asunnot Oy:n hallinnassa, ja niiden vastuulla on omaisuuden arvon säilyttäminen, uusien tilojen toteuttaminen sekä tarpeettoman omaisuuden myynti tai käyttötarkoituksen muutos.

Kaupungin perustehtävä on palvelujen järjestäminen, joten tilat hankitaan kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla vuokraamalla tai rakennuttamalla. Päätösten tueksi laaditaan investointilaskelmat tilakustannusten pitkäaikaisista vaikutuksista.

Toimitilajärjestelyissä hyödynnetään ensisijaisesti kaupungin omia vapaita tiloja ja tehostetaan koko kaupunkikonsernin käyttöastetta. Kaupunki toteuttaa uudisrakennukset ja

merkittävät peruskorjaukset, ylläpitää omistamansa rakennukset ja realisoii tarpeettoman omaisuuden.

Kaupunki omistaa jatkossakin rakennukset kriittisillä palvelualueilla. Muissa tapauksissa omistamista arvioidaan tapauskohtaisesti. Tilojen käyttöä tehostetaan monikäytöllä ja palvelujen keskittämällä. Toimitilaohjelma ohjaa omistamista ja kehittämistä.

Kiinteistöjen hallinnasta vastaa kaupungin kyseisistä palveluista vastaava toimiala, ja kaupungin tilapalveluista vastaava yksikkö hoitaa suunnittelun, rakentamisen, ylläpidon, vuokrauksen ja sisäisen vuokran määrittelyn.

8.2 Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin kuuluvat muun muassa kadut, tiet, sillat, puistot, verkostot sekä rakennusten tekniset laitteet. Niiden kuntoa ja käytettävyyttä seurataan aktiivisesti, omaisuuden arvoa ylläpidetään tarveharkinnan mukaan ja tarpeettomasta omaisuudesta luovutaan toiminnallisesti ja taloudellisesti perustellusti. Infrastruktuurin rakentamisessa edistetään ympäristöohjelman mukaisesti kierrätysmateriaalien käyttöä ja materiaalitehokkuutta. Merkittävimmät kunnalliseen liiketoimintaan liittyvät omistukset ovat Lohjan Energiahuolto Oy Loherin kaukolämpöverkosto- ja laitokset sekä Lohjan vesilaitoksen vesi- ja viemäriverkosto.

Omistajapoliittiset linjaukset:

Merkittäviä omistuksia ovat katu-, vesi-, viemäri- ja kaukolämpöverkostot, jotka ovat kaupungin strategista omaisuutta. Niiden arvo turvataan tekemällä korvausinvestointeja vähintään teknisiä poistoja vastaavasti, eikä niitä luovuteta kaupunkikonsernin ulkopuoliseen omistukseen tai hallintaan, ellei luovutus ole kaupungin kokonaisedun kannalta perusteltua.

8.3 Maa- ja vesialueet

Lohjan kaupungin omistama maaomaisuus 1.9.2026 tilanteen mukaan on noin 5 600 hehtaaria, josta vesialuetta on noin 1 100 hehtaaria.

Maaomaisuuden hoitoa ohjaa vuonna 2025 kaupunginvaltuustossa hyväksytty maapoliittiset linjaukset. Maapolitiikalla ohjataan kaupungin strategisten linjausten mukaista tavoitteellista kaupunkirakenteen muodostumista yhdessä yleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen kanssa. Linjaukset tarkastetaan kokonaisuudessaan erikseen esimerkiksi lainsäädännön muutosten yhteydessä.

Maapoliittisten linjausten soveltamisessa tapauskohtaisesti otetaan huomioon kaupunkistrategian ja ympäristöohjelman tavoitteet.

Omistajapoliittiset linjaukset:

Lohjan kaupungilla on keskeinen rooli maanomistajana, maanhankkijana ja kaavoittajana. Kaavoituksella turvataan riittävä ja pitkäjänteinen tonttivaranto asumiseen, elinkeinoelämään, palveluihin ja loma-asutukseen. Maaomaisuuden hyödyntäminen ja kaavoitus tukevat kaupunkistrategian tavoitteita: elinvoimaa, yritysten kilpailukykyä, asukkaiden hyvinvointia ja viihtyisää elinympäristöä.

8.4 Koneet ja kalusto

Koneet ja kalusto ovat tuotantovälineitä, joiden omistaminen on sidottu siihen, miten paljon kaupunkikonserni hoitaa investointi- ja kunnossapitotöitä oman organisaation toimesta

Omistajapoliittiset linjaukset:

Kone- ja kalustohankinnat tehdään aina kilpailukykyisimmällä tavalla, ja ostamisen vaihtoehtoina selvitetään vuokraus ja leasing. Ennen hankintaa arvioidaan myös vaihtoehtoiset palvelutuotantotavat sekä oman tuotannon kannattavuus.

Vähäisessä käytössä olevista ja markkinahintaa kalliimmista laitteista luovutaan, elleivät ne ole kaupungin perustehtävän kannalta välttämättömiä eikä palvelua ole saatavissa kilpailukykyisesti markkinoilta. Ostopalveluilla ja leasingilla pyritään vähentämään pääoman sitoutumista, ja konsernin koneiden ja kaluston yhteiskäyttöä sekä käyttöastetta lisätään.

8.5 Sijoitustoiminta

Kaupungin sijoitustoiminta jakautuu kassavarojen sijoittamiseen ja toimialasijoittamiseen. Kassavarojen sijoittamisen tavoitteena on turvata maksuvalmius, hoitaa varoja tuottavasti ja eettisesti sekä hallita riskit sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti. Konsernitilin avulla hallinnoidaan koko kaupunkikonsernin kassavaroja tehokkaasti.

Toimialasijoittaminen tukee kaupungin palvelutuotantoa, kehittämistä ja elinkeinopoliittisia tavoitteita, ja se kohdistuu muun muassa tytäryhtiöihin, liikelaitoksiin ja muihin yhteisöihin. Omistusten perusteita arvioidaan säännöllisesti, ja sijoituksista voidaan luopua tavoitteiden täytyttyä.

Huomattavimman erän peruskunnan sijoituksista muodostavat tytäryhtiöihin tehdyt pääomasijoitukset. Toimialasijoittaminen voi olla myös kaupungin elinkeinopoliittisten tavoitteiden tukemista. Omistusten perusteita on tarkasteltava säännöllisesti. Jos esimerkiksi elinkeinopoliittiset tavoitteet on saavutettu, sijoituksesta voidaan luopua.

Omistajapoliittiset linjaukset:

Sijoitukset tehdään turvallisesti ja hajautetusti, maksuvalmius turvaten. Sijoitustoiminnasta vastaa kaupunginhallitus, ja kaupunki on mukana yhtiöissä vain, jos se on tarpeellista palveluiden tai strategisten tavoitteiden kannalta.

Toimialasijoittamisen osalta kaupunki on mukana yhtiöissä, jos se on tarpeellista kuntalaisten palveluiden turvaamiseksi tai muun strategisen edun vuoksi.

9 Yhteisötasoiset omistajapoliittiset linjaukset

Yhteisötasoisien omistajapoliittisten linjausten osalta tässä asiakirjassa määritellään tytäryhteisöjä koskevat yhteisötasoiset omistajapoliittiset yleislinjaukset. Tämän asiakirjan lisäksi noudatetaan erikseen laadittavia ja hyväksyttäviä tarkempia yhteisökohtaisia omistajapoliittisia linjauksia, jotka yhteensovitetaan tässä omistajapoliittiset linjaukset - asiakirjassa määriteltujen yleisten linjausten sekä kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksyttyjen kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteiden kanssa. Tarkemmat yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset hyväksyy kaupunginvaltuusto talousarviokäsittelyn yhteydessä ja niitä päivitetään tarpeen mukaan. Tarkemmat yhteisökohtaiset linjaukset laaditaan yhteistyössä yhteisöjen kanssa.

Tytäryhtiöiden yhteisötasoiset omistajapoliittiset yleislinjaukset ovat:

Tytäryhtiömuotoisella toiminnalla

- lisätään toiminnan tehokkuutta, päätöksenteon nopeutta ja joustavuutta,
- saavutetaan toiminnan läpinäkyvyys kilpailuilla markkinoilla sekä
- mahdollistetaan strategisen kumppanin (osakkaan) mukaantulo yhtiön toimintaan.

Perustamisen edellytyksenä on,

- että kaupunki luopuu yhtiöitettävän toiminnan osalta kaupungin oman organisaation toiminnan ja talouden hallinnollisesta ohjausvallastaan,
- että kaupunki on valmis antamaan yhtiölle juridisen, osakeyhtiölain mukaisen itsenäisen vallan ja vastuun eikä edellytä tai vaadi erivapauksia tai muista omistajista poikkeavia oikeuksia,
- että kaupunki on valmis vastaamaan liiketoiminnan riskeistä sijoittamallaan pääomalla ja mahdollisesti antamallaan takauksilla,
- että kaupungin lisäksi on mukana mahdollisesti muita perustajia tai myöhemmin on suunnitteilla ottaa muita osakkaita mukaan ja

- että toiminnan yhtiöittämisestä aiheutuvat verotukselliset ja muut taloudelliset seuraamukset, kuten tytäryhtiön hallintokustannukset, ovat pienemmät kuin yhtiöittämisestä saavutettava taloudellinen hyöty.

Tytäryhtiöiden kohdalla toiminta on osakeyhtiölain mukaan järjestettyä. Konsernin ohjausrooli tytäryhtiön toiminnassa on vahva. Lohjan kaupunki ohjaa tytäryhtiöidensä toimintaa omistajapoliittisissa linjauksissa asetettavien tavoitteiden, omistajaohjauksen periaatteiden, konserniohjeen sekä yhtiön hallitustyöskentelyn kautta. Hallitukseen tulee valita edustajat niin, että hallituksessa on riittävästi edustettuna liiketalouden ja yhtiön toimialan osaaminen.

Kaupungin tytäryhtiöiden toimintaa kehitettäessä seuraavia vaihtoehtoja tulee pohdittavaksi:

- tytäryhtiön toiminnan säilyttäminen ennallaan,
- tytäryhtiön toiminnan uudelleensuuntaaminen,
- tytäryhtiön omistuspohjan laajentaminen,
- tytäryhtiön kehittäminen osakkuusyhtiöksi,
- tytäryhtiön omistuksesta luopuminen myymällä tai sulauttamalla toiminta ja -
tytäryhtiön purkaminen ja toiminnan siirtäminen kaupungin toiminnaksi.

10 Voimaantulo

Tämä ohje tulee voimaan x.x.2026.